

MAGALI DISCOURS

Επιστροφή
στο Παλέρμο

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Επιστροφή στο Παλέρμο**

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: Revoir Palerme

Από τις Εκδόσεις Maison Pop, Παρίσι 2025

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Magali Discours

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Χριστίνα Μανιά

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Ελένη Γεωργοστάθη

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΟΦΥΛΛΟΥ: Βίκυ Αυδή

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Κωνσταντίνος Καπένης

© Éditions Maison Pop, 2025

Published by special arrangement with Éditions Maison Pop in conjunction with their
duly appointed agent 2 Seas Literary Agency and co-agent Ersilia Literary Agency

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

Πρώτη έκδοση: Ιούνιος 2026

ISBN 978-618-01-6582-1

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου. Επίσης απαγορεύεται η οποιαδήποτε αναπαραγωγή όλου ή μέρους του βιβλίου για σκοπούς εκπαιδευσης σε συστήματα ή τεχνολογία τεχνητής νοημοσύνης. Το έργο αυτό προστατεύεται και προφυλάσσεται από διαδικασίες ΤΔΜ-Διαχείρισης Δεδομένων Δοκιμών [Άρθρο 4(3) Οδηγία (ΕΥ) 2019/790].

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Από το 1979

Έδρα:

Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο:

Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Since 1979

Head Office:

121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore:

13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Tel.: 2102804800

e-mail: info@psychogios.gr

psychogios.gr

MAGALI DISCOURS

Επιστροφή στο Παλέρμο

Μετάφραση: Χριστίνα Μανιά

*Στη φίλη μου Βαλερί
και στη μνήμη της μαμάς της*

«Τα μόνα πράγματα που είναι σίγουρα
σ' αυτή τη ζωή είναι οι συμπτώσεις».

Λεονάρντο Σάσα

*Cu Nesci arrinesci**

Μια δαιδαλώδης ζούγκλα από γατόπαρδους, λιοντάρια, ύαινες και τσακάλια. Ροή λάβας που ξερνάει η γη. Ένα πολύπαθο νησί με κατεστραμμένους θησαυρούς. Ένα ατελείωτο δειλινό στη Μεσόγειο, η οποία νανουρίζεται από τις ριπές του σιρόκου που γλείφει με την πύρινη γλώσσα του διψασμένα τοπία.

Να τι περιμένα να βρω εδώ.

Ολόκληρη η Σικελία είναι ένας μύθος. Πώς να ξέρει κανείς τι είναι αληθινό;

Έφτασα στο Παλέρμο τον Φεβρουάριο κάτω από έναν χλωμό ήλιο. Ήδη εδώ και πολύ καιρό η Σικελία με καλούσε. Άδραξα την πρώτη ευκαιρία για ν' ανταποκριθώ σ' αυτό το κάλεσμα.

Επέλεξα να έρθω διά θαλάσσης.

Αρχικά πήρα το τρένο από το Παρίσι, στη συνέχεια το φέρι μποτ από τη Νάπολη, που με αποβίβασε το πρωί, και πάτησα στα χνάρια όλων εκείνων των κατακτητών που είχαν θελήσει να δαμάσουν αυτή την άγρια γη, αυτό το πύρινο τρίγωνο στη μέση της θάλασσας. Αργά ή γρήγορα, όλοι τους είχαν επιστρέψει ηττημένοι, στην Καρχηδόνα, στο Βυζάντιο, στη Ρώ-

* Σικελική παροιμία. «Όποιος βγαίνει πετυχαίνει». (Σ.τ.Σ.)

μη, στην Ελλάδα, στην Αφρική, στο Ανζού, στην Ισπανία ή στις βραχώδεις ακτές της Νορμανδίας... Εγώ τολμούσα να την ανακαταλάβω ολομόναχη, μ' ένα σακίδιο για αποσκευή, την περιέργειά μου ακονισμένη σαν μαχαίρι και τις αναμνήσεις της γιαγιάς Ροζ για πυξίδα.

Όλη τη νύχτα στην κουκέτα της καμπίνας μου, το σάουντρακ της ταινίας *Ο Γατόπαρδος* του Βισκόντι ηχούσε στα αυτιά μου και, μισοκοιμισμένη, νανουρισμένη από το κούνημα του καραβιού, είχα χορέψει βαλς πάνω στα νερά της Μεσογείου, στην αγκαλιά ενός Αλέν Ντελόν που έλαμπε από νιάτα. Η μουσική του Νίνο Ρότα έχει τη δύναμη να με βγάζει από τους περιορισμούς της βαρύτητας και έχω την παράξενη μανία να χορεύω με τα φαντάσματα και να καλπάζω από τη μια εποχή στην άλλη, σαν να μην υπάρχει ο χρόνος. Η γιαγιά μου φταίει, που μου διηγούνταν τόσες καταπληκτικές ιστορίες αλλοτινών καιρών, για καλλονές που υπήρχαν μόνο στο σινεμά, για έρωτες που συναντά κανείς μόνο μια φορά στη ζωή του, για φορέματα με κρινολίνα και για πάμφτωχες κοπέλες που γίνονται βασίλισσες.

Με το που αποβιβάστηκα στο Παλέρμο, μια απαρατήρητη ξένη, ξεχύθηκα στα σοκάκια του. Δεν είχα παρά μια διεύθυνση σε φωτογραφία στο κινητό μου και κάποιες γεωγραφικές ενδείξεις που είχαν διασωθεί από τη χαμένη μνήμη της γιαγιάς μου, οι οποίες χρονολογούνταν από τη δεκαετία του '60, καθώς οι τρεις μήνες που είχε ζήσει εδώ είχαν αγκυροβολήσει μέσα της σαν ένα πλοίο-φάντασμα.

Δεν ανακάλυψα το Παλέρμο, το αναγνώρισα! Λες κι επρόκειτο για το ίδιο το πρόσωπό μου μέσα σ' έναν καθρέφτη, με αυτό το σκοτεινό βλέμμα κι αυτό το αμυδρό χαμόγελο που λέει πολλά για τα ευλαβικά κρυμμένα μυστικά.

Το Παλέρμο είναι φτιασιδωμένο σαν πόρνη και περιήφανο σαν αριστοκράτισσα. Κάτω από τα κορδόνια του κορσέ του

χτυπάει μια καρδιά Ισπανίδας ηγεμονίδας και κάτω από το βρόμικο μεσοφόρι ριγιά το σώμα μιας Ελληνίδας θεάς που κρύβει όσα μπορεί μέσα στην αραβική της σεμνότητα.

Τι σημασία έχει η φορεσιά! Το Παλέρμο ξελογιάζει κι αναστατώνει τις αισθήσεις. Με κάλεσε στον χορό του, σ' αυτόν που κάνει τις νεαρές άβγαλτες κοπέλες να χορεύουν στις ίδιες αγκαλιές με τις ξεδιάντροπες. Και θα ήθελα να μη σταματήσει ποτέ η μουσική.

Στη Σικελία η αποκάλυψη διαρκεί αιώνια. Στη μέση του χάους διαγράφεται μια τάξη εδραιωμένη εδώ και αιώνες. Ο χρόνος, οι πολιτισμοί, οι άντρες, οι γυναίκες πάντα απλώς περνούν.

Ο χείμαρρος φωτός που ρίχνει καθημερινά ο ήλιος σ' αυτόν τον ξέφρενο κήπο περιλούζει όλα τα όντα με το μαγικό του φίλτρο. Οι νύχτες αναδίδουν την ίδια μυρωδιά από τη χαράυγή του κόσμου.

Είναι το άρωμα του άνθους zagara*, μια γλυκιά μυρωδιά που εισέπνεα πάντα στην αγκαλιά της γιαγιάς μου. Κουβαλάει πάνω του τη γλύκα, την απόλαυση και το μυστήριο των ανθών των εσπεριδοειδών των οπωρώνων της Σικελίας.

Το άρωμα της γιαγιάς Ροζ είναι ένα δυνατό μπουκέτο λουλουδιών, εσπεριδοειδών και μπαχαρικών. Την τύλιγε από τα νιάτα της. Το πρόσωπό της έχει πλέον μαραθεί σαν ντελικάτα πέταλα κάτω από τον υπερβολικά καυτό ήλιο. Το άρωμα όμως δε γέρασε ποτέ.

Η γιαγιά μου είναι Παριζιάννα, αυθεντική, από αυτές που έχουν γεννηθεί στο Παρίσι κι όλα τους τα βιώματα είναι με-ταξύ Ιλ ντε λα Σιτέ και Σακρέ Κερ, Βαστίλλης και Αψίδας του Θριάμβου. Ήταν πάντα δεμένη με τη λατρεμένη της πρωτεύου-

* « Zagara », σικελική λέξη αραβικής προέλευσης, που αναφέρεται στα άνθη των εσπεριδοειδών. (Σ.τ.Σ.)

σα μ' εκείνον τον αλαζονικό σοβινισμό των ανθρώπων που δείχνουν πεπεισμένοι ότι έχουν κερδίσει την καλύτερη θέση στη μεγάλη λαχειοφόρο των ωραιότερων τοποθεσιών γέννησης! Στο Παρίσι, την Πόλη του Φωτός, η γιαγιά Ροζ μεγάλωσε, παντρεύτηκε, γέννησε κι εξάσκησε το επάγγελμα της μοδίστρας και της ενδυματολόγου. Από τα σκαλιά της Μονμάρτρης στα Ηλύσια Πεδία, σεργιάνισε στο Παρίσι για εννιά δεκαετίες, κουβαλώντας όλες τις φορεσιές της ύπαρξής της.

Αλλά το μόνο ρούχο που δεν εγκατέλειψε ποτέ, καμιά μέρα, καμιά νύχτα, είναι ένα άρωμα από τη Σικελία. Μερικές φορές οι γιαγιάδες αφήνουν να πλανώνται μυστήρια στο πέραςμά τους. Το δικό της μοσχοβολάει πολύ έντονα άνθη εσπεριδοειδών.

Από τότε που βρίσκομαι στο Παλέρμο, μου φαίνεται πως καταλαβαίνω καλύτερα αυτό που μεταφέρει στην ατμόσφαιρα το άρωμα των εσπεριδοειδών. Εδώ όλα είναι μυστικά, ομερτά. Ωστόσο, ακόμα κι αν επιμένουμε ν' αποστρέφουμε το βλέμμα, παραμένουν κάποιες μυρωδιές στον αέρα κι είναι κάτι τόσο έντονο, τόσο επίμονο, τόσο διαπεραστικό, που μας υποχρεώνει να ανοίξουμε διάπλατα τα μάτια και μας επιτρέπει τελικά να διεισδύσουμε στο αόρατο.

Πολύ συχνά έχω αναρωτηθεί: γιατί εδώ και έξι δεκαετίες, κάθε χρόνο στα μέσα Μαΐου, η γιαγιά μου λαμβάνει από το Παλέρμο ένα μπουκαλάκι με άρωμα Zagara; Ποιος της το στέλνει; Ποτέ κανένα σημείωμα, ούτε κάποια ένδειξη. Μόνο ένα άρωμα. Αλλόκοτος τρόπος επικοινωνίας! Κάθε φορά που τη ρωτούσα, απαντούσε: «Μου το στέλνει το Παλέρμο! Ποιος θες να 'ναι;» Στη συνέχεια αρκούνταν σ' ένα ανασήκωμα των ώμων, αλλά στο βλέμμα της περνούσε σαν σκιά, σαν αναστάτωση, το ενδεχόμενο ενός δακρύου. Μέχρι που κατέληξα να πιστεύω ότι δεν ήξερε ούτε η ίδια ποιος έστελνε το μπουκαλάκι, ούτε ποιος διέθετε αυτή την εμμονική αφοσίωση που δεν

απαιτούσε ποτέ και τίποτα σε αντάλλαγμα παρά μόνο τη σιγουριά ότι θα το μυρίσουν.

Το παράξενο ραντεβού της με τη Σικελία κάθε καινούργια παρισινή άνοιξη ήταν ένα τελετουργικό που δεν μπορούσε να χάσει με τίποτα και το οποίο την τύλιγε ολόκληρη τη χρονιά με αυτό το άρωμα που κέντριζε τόσο πολύ την περιέργειά μου.

Είναι σαν ένας μυστικός κώδικας ανάμεσα στη γιαγιά Ροζ και σ' εμένα. Θεωρεί ότι εγώ μπορώ να βρω το μαγικό μήνυμα. Μου έδωσε ότι κλειδιά έχουν απομείνει στην αρμαθιά της μνήμης της: το άρωμά της και μια διεύθυνση, Παλέρμο.

Το πολύτιμο μπουκαλάκι, που μου φέρνει στο μυαλό τα μπουκάλια που ρίχνουμε στη θάλασσα με την ελπίδα πως κάποιος άλλος στην άλλη άκρη της γης θα βρει το μήνυμα που περικλείουν, δε θα γίνει ποτέ θρύψαλα πάνω στα βράχια. Το έβαλα σε περιτύλιγμα με φυσαλίδες και το έχωσα βαθιά μέσα στο σακίδιό μου. Έκανε το ταξίδι μαζί μου, διέσχισε τη Γαλλία με το τρένο TGV, κατέβηκε κατά μήκος της μπότας με τοπικά τρένα και διέσχισε το Τυρρηνικό Πέλαγος. Τύλιξα τον λαιμό και το στέρνο μου μ' αυτή τη μυρωδιά λες κι ήταν πανοπλία για να μπω στην πόλη. Το μυρίζω στα μαλλιά μου, στο εσωτερικό των καρπών μου κι όταν σηκώνω τον γιακά του παλτού μου.

Αποβιβάστήκαμε, το άρωμα κι εγώ, σ' αυτή τη γη γιγάντων, μαγισσών, Κυκλώπων, σειρήνων, ηρώων, θεών, ελεφάντων... Ειδωλολάτρες, χριστιανοί, Εβραίοι και μουσουλμάνοι διασταύρωσαν τα ξίφη τους στα πεδία των μαχών της. Εδώ, μέχρι και τα ψάρια κραδαίνουν κάποιο ξίφος. Υπάρχει πάντα ένας πόλεμος που πρέπει να διεξαχθεί, μια ελπίδα να κατακτηθεί, μια χήρα, ένα ορφανό ή ένα τοπίο που πρέπει να τα υπερασπιστούν.

Το Παλέρμο είναι η ζωντανή καρδιά του νησιού. Κάτω από

τον εκκωφαντικό θόρυβο, από τραχιές φωνές, τραγούδια, κόρνες, κρύβεται το πιο σιωπηλό μυστικό, μια ομολογία που δεν αποσπάστηκε ποτέ, μιας πόλης υπερβολικής και βουβής.

Τα ράσα δεν κάνουν τον παπά. Πρέπει κανείς να σκάψει τη γη αυτού του αρχαιολογικού παραδείσου, να διασχίσει τις κατακόμβες του, να πιει νερό από τις πηγές του και να τρέξει στα πλακόστρωτά του. Αλλά, ακόμα κι αν σκάψετε μέχρι να λιώσουν οι πέτρες, δε θα βρείτε παρά μόνο ένα από τα αμέτρητα πρόσωπά του, το πρόσωπο που κοιτάζει μόνον εσάς, όποιος κι αν είστε. Εδώ κανείς δεν είναι ξένος. Το νησί είναι μια πόρτα ανοιχτή, για όποιον μπαίνει, για όποιον βγαίνει.

Εδώ και χιλιετίες, αυτό το τρίγωνο γης προσαρμόζεται σε όλες τις μεταμορφώσεις εκπληρώνοντας την πιο αργή από τις επαναστάσεις, αυτή που δεν οδηγεί ποτέ πουθενά αλλού παρά στον ίδιο του τον εαυτό.

Η προφητεία του πρίγκιπα της Λαμπεντούζα δεν παύει να πραγματοποιείται: «Αν θέλουμε να παραμείνουν όλα ίδια, τότε πρέπει ν' αλλάξουν τα πάντα».

Πολύ συχνά είναι μέσα από τις δύσβατες διαδρομές, τα χαμένα μονοπάτια σε θαλερά τοπία, τις ανταριασμένες πορείες των ναυτικών χωρίς πυξίδα, που κάποια μέρα επιστρέφουμε και διαπιστώνουμε, μην μπορώντας να το πιστέψουμε, πως έχουμε φτάσει στον προορισμό μας.

Χάρη στη γιαγιά Ροζ, ήξερα ότι ο δικός μου προορισμός ήταν το Παλέριο.

Ηχητικές αναμνήσεις από το Παλέρμο

Δονήσεις του πλοίου.
Βρυχηθμός των μηχανών.

Μονότονη φωνή από τα μεγάφωνα:

Signore e signori, buongiorno.

Vi informiamo che stiamo per arrivare al porto di Palermo.

Vi preghiamo di rimanere nelle vostre cabine o nelle aree comuni fino a quando il traghetto sarà completamente ormeggiato e il personale vi darà il segnale per lo sbarco. I passeggeri con veicoli sono invitati a recarsi ai loro mezzi solo quando annunciato. Vi ricordiamo di controllare di non dimenticare effetti personali. Vi ringraziamo per aver viaggiato con noi e vi auguriamo una buona giornata e un piacevole soggiorno in Sicilia.

«Κυρίες και κύριοι, καλημέρα.

»Σας ενημερώνουμε πως πλησιάζουμε στο λιμάνι του Παλέρμο. Παρακαλούμε να παραμείνετε στις καμπίνες σας ή στους κοινόχρηστους χώρους μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία πρόσδεσης. Το προσωπικό θα σας δώσει το σήμα για την αποβίβαση. Οι επιβάτες που πρέπει να πάνε στα οχήματά τους παρακαλούνται να το κάνουν μετά την ανακοίνωση πως επιτρέπεται η πρόσβαση στον χώρο των αυτοκινήτων. Σας υπενθυμίζουμε να ελέγξετε ότι δεν έχετε ξεχάσει κάποιο από τα προσωπικά σας αντικείμενα.

Από τη γέννησή της, η Κονστάνς είναι δεμένη με μια άρρηκτη αγάπη με τη γιαγιά της, τη Ροζ, μια κομψή Παριζιάνα με ένα παρελθόν μυστηριώδες και συναρπαστικό. Ένα γεγονός φαίνεται να έχει σημαδέψει ιδιαίτερα τη ζωή της: οι τρεις μήνες γυρισμάτων στο Παλέρμο της cult ταινίας του Λουκίνο Βισκόντι, *Ο Γατόπαρδος*, στην οποία συμμετείχε ως ενδυματολόγος στα νιάτα της.

Ωστόσο, η Ροζ κρατά τις αναμνήσεις της σαν μυστικό, που το μοιράζεται μόνο μέσα από το άρωμα των πορτοκαλανθών, ένα άρωμα που της στέλνει κάθε χρόνο, από το 1963, ένας άγνωστος αποστολέας.

Για να τιμήσει την υπόσχεση που έδωσε στη λατρεμένη της γιαγιά Ροζ, η Κονστάνς θα πρέπει να ακολουθήσει τα ίχνη της. Θα χρειαστεί να κατακτήσει το άγριο Παλέρμο, να αιχμαλωτίσει τις φωνές του, τους ήχους του, τις μυρωδιές του, τις γεύσεις του και όσα κρύβουν οι καρδιές.

Στον λαβύρινθο των δρόμων αυτού του μεγάλου λιμανιού της Σικελίας, μπροστά στη λαμπρότητα των παλατιών του και μέσα από τα μάγια της ιστορίας του, η Κονστάνς θα προσπαθήσει να βρει τον δικό της δρόμο.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
psychogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ. ΣΗΣ: 32595